

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№3

2026

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, mart.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqov **Salimov Oqil Umrzoqov**, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdulkarimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhriddinov Zafarjon Fakhriddin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

RAQAMLI IQTISODIYOTDA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATINING IQTISODIY XAVFSIZLIGIGA TA'SIR ETUVCHI TIZIMLASHTIRILGAN TAHDIDLAR.....	40
Qodirov Tuyg'un Uzoqovich, Nabiyev Bexzod Shavkatovich	
SANOAT TARMOQLARINI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSIYA VA TEXNOLOGIK MODERNIZATSIYANING O'RNI	44
Boboqulov Sanjar Bahromqulovich	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI BAHOLASHNING USLUBIYOTI VA UNING SOLIQ TIZIMIDA QO'LLANILISHI	49
To'xtabayev Oybek Odilovich	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH BO'YICHA ILG'OR XORIJIY TAJRIBALAR.....	56
Ismailov Bobir Salomovich	
TIJORAT BANKLARI INVESTITSIYA FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-NAZARIY JIHATLARI	62
Yangiboyev F.B.	
MINTAQAVIY IQTISODIY SALOHİYATDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH.....	68
Turayev Og'abek Kaxramonovich	
XORIJIY MAMLAKATLARDA TO'QIMACHILIK KLASTERLARINI RIVOJLANTIRISH TAJRIBASI.....	75
Yusupova Feruza Yo'ldoshevna	
BANK XIZMATLARI SIFATINI BOSHQARISHNING INTEGRATSION VA ADAPTIV MODEL.....	83
Ibroximov Ilxomjon Shavkatjon o'g'li	
QURILISH TASHKILOTLARI FAOLIYATINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI EKONOMETRIK MODELLAR ASOSIDA BAHOLASH	89
Qidirniyazov Ajiniyaz Sherniyazovich	
ICHKI NAZORAT VA KORPORATIV BOSHQARUV TIZIMIDAGI XAVFLARNI BOSHQARISH	94
Islamova Nargiza Mirzaxidovna	
TURIZMNING MINTAQADA IQTISODIY RIVOJLANISHIGA TA'SIRI	104
Rasulova Muxabbat Teshabayevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSIYALARNI JALB QILISH ORQALI INVESTITSION JOZIBADORLIKNI OSHIRISHNING HOZIRGI KUNDAGI HOLATI TAHLILI	111
Begamov S.X.	
RETHINKING JOB CREATION: ONTOLOGICAL AND EPISTEMOLOGICAL FOUNDATIONS OF MACROECONOMIC EMPLOYMENT ANALYSIS.....	116
Zakhidov Azizbek Rustamovich	
HUDUDIY TURIZM KLASTERLARINI SHAKLLANTIRISH VA ULARNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	125
Ro'zimova Xusnora Mirzobek qizi	
SUG'URTACHILIK VA O'ZBEKISTONDA SUG'URTA SEKTORINING HOLATI.....	129
O'runboyeva Sotima Alisher qizi	
GO'SHT VA GO'SHT MAHSULOTLARINI SANOAT USULIDA QAYTA ISHLASHDA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBALARI.....	134
Kaydarova Sitora Suranbay qizi	
KORXONALAR QIYMATINI BAHOLASH VA BOZOR BAHOSINI SHAKLLANTIRISH METODOLOGIYASI.....	139
Abduraxmanov Sherzodbek Ravshanovich	
YASHIL IQTISODIYOT: EKOLOGIK BARQARORLIK VA IQTISODIY SAMARADORLIK UYG'UNLIGI.....	145
Jamaldinova Asalxon Saliyevna	
2025-YILDA O'ZBEKISTON UCHUN ENG YAXSHI 10 TA TRANSPORT TEXNOLOGIYALARI VA INNOVATSIYALARI	151
Mamasaliyeva Mukaddas Ibadullayevna, Beketov Timur Kazakbayevich	

MAHSULOT TANNARXINI ANIQLASHNING INTEGRATSIYALASHGAN YONDASHUVLARI: AN'ANAVIY VA ZAMONAVIY TIZIMLAR QIYOSIY TAHLILI	155
Tulyaganov Abdumalik Abdiraximovich	
ИННОВАЦИОННО-ИНВЕСТИЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКЕ: ИНТЕРПРЕТАЦИЯ ТЕОРЕТИЧЕСКИХ ПОДХОДОВ	163
Хайдарова Ёркиной Аскар кизи	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA INNOVATSION TADBIRKORLIKNI QO'LLAB-QUVVATLASHNING FISKAL VA INSTITUTSIONAL MEKANIZMLARI	170
Mamatova Nodira Mirzavaliyevna	
ЗЕЛЕНАЯ ЭКОНОМИКА И УСТОЙЧИВЫЕ ИНВЕСТИЦИИ: ФОРМИРОВАНИЕ ИНВЕСТИЦИОННОЙ МОДЕЛИ ПЕРЕХОДА ТЕПЛИЧНЫХ ХОЗЯЙСТВ ТАШКЕНТСКОЙ АГЛОМЕРАЦИИ НА СОЛНЕЧНЫЕ СИСТЕМЫ ЭНЕРГОСНАБЖЕНИЯ	178
Срожиддинова Зарина Хайриддиновна, Абдувалиева Зилола Абдуллаевна	
МАМЛАКАТИМИЗДА QISHLOQ HUDUDLARIDA XIZMATLAR SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI	186
Yuldashova Nilufar Ziyabayevna	
RIVOJLANISHDA RAQOBAT EMAS, BALKI HAMKORLIKNING USTUVORLIGI: NAZARIY VA AMALIY TAHLIL	190
Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich	
IJTIMOY HIMOYA QAMROVINI KENGAYTIRISH MEKANIZMLARI VA "QAMRAB OLINMAGAN O'RTA QATLAM" MUAMMOSI	196
Bafoev Farrux Jo'raqulovich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA EKOLOGIK BOSHQARUVNI TAKOMILLASHTIRISH	202
Shanazarova Gulyoraxon Baxtiyarovna	
O'ZBEKISTON STARTAP EKOTIZIMIDA INVESTITSIYA JALB QILISH JARAYONINING INSTITUTSIONAL MUAMMOLARI VA ULARNI BARTARAF ETISH MEKANIZMLARI	208
Xoliqova Xurshidaxon Xayotjon qizi	
INNOVATSION IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH SHAROITIDA STARTAP EKOTIZIMINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY JIHLTLARI	214
Usmanov Gafurjon Shavkatovich	
QURILISHDA ISHLAB CHIQRISH VA SIFATNI BOSHQARISH TIZIMLARINING RIVOJLANISHI	220
Buriyev Xakim Toshimovich, Usmanov Ilxom Achilovich	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSION MUHITNI TAKOMILLASHTIRISHNING STRATEGIYALARI	225
Xolov Sherali Axrorboyevich	
2010-2024-YILLARDA O'ZBEKISTONDA TO'QIMACHILIKNI INVESTITSIYALASHNING EKONOMETRIK TAHLILI	229
Ashurov Shuhratbek Qudrat o'g'li	
TIJORAT BANKLARI MOLIYAVIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING ZAMONAVIY USULLARI	233
Sherbekova Kamola Norbekovna	
AHOLI MOLIYAVIY SAVODXONLIGI DARAJASI VA UNI BAHOLASHNING ILMIY-USLUBIY ASOSLARI	243
Abduvoxidov Akmal Abdulazizovich	
MARKAZIY BANK KURS SIYOSATI SAMARADORLIGINI OSHIRISH USULLARI	249
Saydullayev Nodirbek Narzullaevich	
O'ZBEKISTON MINTAQALARIDA BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISH SALOHİYATI VA MUAMMOLARI	258
Raupov Shuxrat Soyibovich	
ЭКОТУРИЗМ В УЗБЕКИСТАНЕ: СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ	264
Абидова Дилфуза Игамбердиевна, Рахматуллаева Зулайхо Хасан кизи	
DIGITAL ECONOMY AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE: BUSINESS CHANGE IN THE REGIONS	270
Abdullayev Muzaffar Abdujabbarovich	

QISHLOQ XO'JALIK MAHSULOTLARINI QAYTA ISHLASHDA IOT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH.....	273
Mirzaev Dilshod Artikovich	
ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПРИМЕНЕНИЯ МЕХАНИЗМОВ ФИНАНСИРОВАНИЯ СТАРТАП-ПРОЕКТОВ В ВУЗАХ УЗБЕКИСТАНА.....	279
Касимова Наргиза Сабитджановна	
YASHIL IQTISODIYOTNING NAZARIY ASOSLARI VA UNGA ILMIY YONDASHUVLAR.....	284
Ismoyilova Mahliyo Oybek qizi	
BOSHQARUVDA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR (OLIV TA'LIM MISOLIDA).....	289
Kariyeva Gulnora Abdullayevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
TIJORAT BANKLARIDA KORPORATIV MIJOZLARGA XIZMAT KO'RSATISHNING AMALDAGI HOLATI VA ASOSIY TENDENSIYALARI.....	295
Qurbonov Odilbek Ro'zmatovich	
O'ZBEKISTONDA SPORT FEDERATSIYALARI VA ASSOTSIATSIYALARINI SAMARALI BOSHQARISH TIZIMINI MODERNIZATSIYA QILISH YO'LLARI.....	302
Umed Farmonkulovich Radjabov	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARI FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHGA QARATILGAN IQTISODIY MEKANIZMNI TAKOMILLASHTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI VA ULARNING AMALIY AHAMIYATI.....	307
Mullayeva Mexrangiz Axtam qizi	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MUAMMOLARI VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI (NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA).....	313
Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Muradova Nazira Raximjanovna	
RAQAMLI MARKETING VA ONLAYN PLATFORMALAR ORQALI EKOTURISTIK MAJMUALARNI OMMALASHTIRISH TRENDI.....	318
Xolmatova Parvina Asliddin qizi	
O'ZBEKISTONDA SOLIQ MA'MURCHILIGI STRATEGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI VA ULARNI YECHIMLAR.....	323
Normurzayev Umid Xolmurzayevich	
РАЗВИТИЕ ДИСТАНЦИОННОГО БАНКОВСКОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ В ХОРЕЗМСКОЙ ОБЛАСТИ НА ОСНОВЕ ТЕХНОЛОГИЙ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА КАК ФАКТОР РЕГИОНАЛЬНОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА.....	327
Бахтиёров Худайберган Хамдам угли	
MAHALLIY BUDJETLARDA TRANSFERTLARGA QARAMLIK DARAJASINI BAHOLASH (XORAZM VILOYATI MISOLIDA).....	335
Xudoyqulov Hamidjon Abdullayevich	
QORAQALPOG'ISTON QISHLOQ XO'JALIGIDA RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISHNI BOSHQARISHNING INNOVATSION YONDASHUVLARI.....	342
Tajibaev Berdax Asqarbay uli	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA INNOVATSION JARAYONLARNI JADALLASHTIRISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	347
Ashurova Maftuna Ortiq qizi	
STRATEGIC DIRECTIONS FOR INCREASING CAPITAL EFFICIENCY OF COMMERCIAL BANKS: DIGITALIZATION AND RISK MANAGEMENT INTEGRATION.....	352
Sadullaeva Mokhinur Aziz kizi	
TECHNOLOGY MANAGEMENT AND SME INTERNATIONALIZATION: A SYSTEMATIC LITERATURE REVIEW.....	358
Abduxafizova Madinabonu Mirabbos qizi	
TA'LIM SIFATINI BAHOLASH MEZONLARINI SHAKLLANTIRISH USULLARI.....	363
Mamadiyarov Zokir Toshmurovich	
SMART UNIVERSITET KONSEPSIYASI ASOSIDA REYTING VA RAQOBATBARDOSHLIKNI INTEGRAL BOSHQARISH.....	371
Xudoyqulov Husen Ahadovich	

BUXGALTERIYA HISOBINING MILLIY VA XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA MOLIVAVIY HISOBOT 1-SHAKLINING QIYOSIY TAHLILI	379
Shodiyev Murodjon Bakirovich	
SUG'URTA BOZORINING RAQAMLI RIVOJLANISHIDA NAZARIY QARASHLAR	384
G'oziyeva Aziza Abdusalomovna	
MINTAQAVIY IQTISODIY RIVOJLANISHDA INNOVATSION LOYIHALAR SAMARADORLIGINI BAHOLASH USULLARI	389
Xamrayev Quvvat Iskandarovich	
MAHALLIY BUDJETLAR DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHNING IQTISODIY AHAMIYATI	397
P.SH.Usmonov	
СРАВНИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА МЕТОДОВ ИНВЕСТИЦИОННОГО АНАЛИЗА ДЛЯ ОЦЕНКИ ДОХОДНОСТИ АКЦИЙ УЗБЕКСКИХ ЭМИТЕНТОВ.....	401
Ирмухамедова Муслима Дилшодовна	
KORXONA VA TASHKILOTLARDA INSON KAPITALIDAN SAMARALI FOYDALANISHDA KORPORATIV MADANIYAT, AXLOQIY-RUHIY VA MA'NAVIY MUHITNING O'RNI	407
Suyunov Dilmurod Xolmurodovich, Qodirov Tuyg'un Uzoqovich	
ELEKTRON PULLARNING MOHIYATI VA ULARNING MILLIY TO'LOV TIZIMIDAGI ROLI.....	416
Toshniyozov Sherali Kamoliddinovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA UY XO'JALIKLARINING TADBIRKORLIK FAOLIYATINI KENGAYTIRISH.....	423
Eshbaeva Shahnoza Faxriddinovna	
APPLICATION OF EXTREME MODELS IN ASSESSING THE ECONOMIC POTENTIAL OF AN ENTERPRISE	428
Musayeva Shoira Azimovna	
SOLIQ MA'MURCHILIGIDA XORIJIY TAJRIBA HAMDA UNI O'ZBEKISTONDA QO'LLASH SAMARADORLIGI.....	435
Bozorova Ozoda Raximovna	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATI IMIJINI OSHIRISHDAGI MUAMMOLARNI HAL ETISHDA XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI: QIYOSIY TAHLIL.....	439
Bekmurodov Navruz Ergashevich	
TA'LIM XIZMATLARI SOHASIDA YARATILGAN YALPI QO'SHILGAN QIYMAT DINAMIKASI VA UNI BOSHQARISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	449
O'rinov Komiljon Kozimovich	
BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASHNING MINTAQAVIY OMILLARI.....	453
Salomat Norova	
QURILISH MATERIALLARI BOZORI VA UNI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	459
Usubjonov Zaxriddin Vasliddin o'g'li	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA EKSPORT OPERATSIYALARINI SUG'URTA QILISHNI RIVOJLANTIRISH.....	465
Xalikov R. B.	
BIZNES JARAYONLAR AUTSORSINGINI OPTIMALLASHTIRISH USULLARI TAHLILI	472
Uzaqov Ortik Shaymardanovich	
DAVLAT MOLIVAVIY BOSHQARUVI SAMARADORLIGINING IJTIMOY ADOLATGA TA'SIRINING PEFA VA CEQ METODOLOGIYALARI ORQALI TAHLILI	477
Zokirjonov Muhammadsodiq Ravshanbek o'g'li	
NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA ICHKI AUDIT XIZMATINI TASHKIL QILISHNING XORIY TAJRIBASI	485
Turmanqulov Norpo'lat Sa'dullayevich	
MINTAQADA IJTIMOY HIMOYA TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH.....	491
Saparov Ismat Chorshanbiyevich	
MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANISHDA EKOLOGIK INNOVATSIYALARNI QO'LLAB-QUVVATLASH YO'NALISHLARI	495
Ismatov Sharofiddin Asatulloevich	

THE ESSENCE OF THE OPTIMAL COST STRATEGY	500
Sodiqov Mirakhror Abbos ugli	
TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA TOG'-KURORT ZONALARINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY JIHATLARI (CHORVOQ ERKIN TURISTIK ZONASI MISOLIDA)	504
Shomurodova Shahnoza G'ayratovna	
ICHKI AUDIT SIFATI VA SAMARADORLIGI TUSHUNCHALARINING IQTISODIY MAZMUNI HAMDA ULARNING O'ZARO BOG'LIQLIGI	509
Ergashev Olloyor Furqat o'g'li	
QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARI FAOLIYATINI SOLIQQA TORTISH VA UNI HISOBINI YURITISH.....	517
Abdullayev Abdurauf	
TIJORAT BANKLARINING RISKLARINI BAHOLASHDA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR.....	522
Kudaybergenova Guzal Kuanishbayevna	
TIJORAT BANKLARIDA KORRUPSIYAVIY-KOMPLAENS MUAMMOLARI: TAHLIL VA YECHIMLAR.....	527
Yunusov Baxtiyor Shavkatovich	
MAISHIY XIZMAT KO'RSATISHNING SIFAT NAZORATINI HAMDA TASHKILY-IQTISODIY MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	532
Meliyev X.T.	
ОЦЕНКА КАЧЕСТВА СЕРВИСА И ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТУРИСТИЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ НА ОСНОВЕ СОЦИОЛОГИЧЕСКОГО ОПРОСА.....	541
Усманова Азиза Баходировна	
RAQAMLI BANK XIZMATLARI ORQALI MOLIVAVIY INKLYUZIVLIKNI KENGAYTIRISH.....	545
Azlarova Mushtariybegim Abror qizi	
QURILISH KORXONALARNI BOSHQARISHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYALARNING AHAMIYATI	550
Egamov Raxmatillo Mirolimovich, Bobobekov Davron Gafurovich	
FINANCIAL MARKET PARTICIPANTS: A CLASSIFICATION BY ROLE AND RESPONSIBILITY.....	553
Khotamkulova Madina	
ФОРМИРОВАНИЕ «ТУРИСТИЧЕСКОЙ МАХАЛЛИ» КАК ИНСТИТУЦИОНАЛЬНОГО МЕХАНИЗМА РАЗВИТИЯ ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКИ В СФЕРЕ ГОСТЕВЫХ ДОМОВ УЗБЕКИСТАНА	559
Иргашева Нигина Салохиддиновна	
BANKLARDA KREDIT GAROVI BILAN ISHLASHNING XORIY ILG'OR TAJRIBASI VA UNDAN O'ZBEKISTON BANKLARI AMALIYOTIDA FOYDALANISH ISTIQBOLLARI.....	567
Sh. Saidov	
MILLIY UGLEROD SAVDOSI TIZIMINI JORIY ETISH ISTIQBOLLARI VA IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	573
Islamov Shoxzod Shuxrat o'g'li	
THE NECESSITY OF CREATING A BUSINESS ENVIRONMENT AND ITS ROLE AND SIGNIFICANCE IN THE NATIONAL ECONOMY.....	582
Amanov Davron Ravshan ugli	
SUV RESURSLARINI BOSHQARISHDA RAQAMLASHTIRISH SAMARADORLIGI	588
Saidov Muhammadali Hakimovich, Mahammatov Hoshim, Esanbekov Diyorbek	
ТРАНСФОРМАЦИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЁТА БАНКОВ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН В СООТВЕТСТВИИ С МСФО И ПРИНЦИПАМИ ESG.....	595
Насирдинов Шарифджон Изатуллоевич	
ОЦЕНКА ЭНЕРГЕТИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЭЛЕКТРОБУСА.....	600
Мухитдинов Акмал Анварович, Касимов Омил Камалович, Саидов Азамат Илхом угли	
XORIJIY TAJRIBALAR ASOSIDA DUKKAKLI DON MAHSULOTLARINI YETISHTIRISHNI DAVLAT TOMONIDAN QO'LLAB-QUVVATLASH YO'NALISHLARI (HINDISTON TAJRIBASI MISOLIDA).....	608
Mirsayd Xudaybergenov	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA AHOLINING FAROVONLIGI VA DAROMAD MANBALARINI STATISTIK TAHLILI	612
Mamatkulov Baxtiyor Xalmuradovich	

KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI RIVOJLANTIRISH VA BOSHQARUV MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	618
<i>Muxamedjanova Maxfuza Baxodir qizi</i>	
MOLIYAVIY AKTIVLARNING IQTISODIY MOHIYATI, MAZMUNI HAMDA KLASSIFIKATSIYASI.....	627
<i>Odiljonova Oybarchin Fayzullo qizi</i>	
XALQARO MOLIYA INSTITUTLARI ORQALI MAMLAKATIMIZ LOYIHALARINI AMALGA OSHIRISH TARTIBI TAHLILI.....	631
<i>Rasulova Dilfuza Valiyevna</i>	
HUDUDNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA IQTISODIY SALOHİYATNING O'RNI.....	636
<i>Avazbek Xalbekov</i>	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA SABZAVOTCHILIK TARMOG'INING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	642
<i>Sobir Xasanov</i>	
IMPACT OF REGIONAL INFRASTRUCTURE AND NATURAL RESOURCE UTILIZATION ON THE DEVELOPMENT OF ECOLOGICAL TOURISM (A DISTRICT-LEVEL ANALYSIS OF THE SAMARKAND REGION, UZBEKISTAN)	650
<i>Toyirova Shohista Bobobekovna</i>	
INNOVATION IQTISODIYOT SHAROITIDA OLIY TA'LIM TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING IJTIMOIIY-IQTISODIY OMILLARI	657
<i>Talapova Nargiza Baxriddinovna</i>	
BOZOR BEQARORLIGI SHAROITIDA BANK OBRO'SINI STRATEGIK RESURS SIFATIDA BARQARORLIGINI OSHIRISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	661
<i>Yuldasheva Kamola Qosimjonovna, Ziyeva Muhtasar Mansurdjanovna</i>	
O'ZBEKISTONDA DAVLAT PENSIYA TIZIMINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASH MASALALARI	667
<i>Pardayev Farrux Muzaffarovich</i>	
RAQAMLI TRANSFORMASIYA SHAROITIDA MENEJERLARNING RAQAMLI KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH.....	671
<i>Sharipova Zulfiya Shokirjonovna</i>	
FUQAROLAR ISHTIROKIGA ASOSLANGAN TASHABBUSLI BUDJETLASHTIRISH TIZIMI VA UNING IJTIMOIIY-IQTISODIY AHAMIYATI	677
<i>Shukurova Parizod, Soatova Nodira Boboxonovna</i>	
O'ZBEKISTON QISHLOQ HUDUDLARINING BARQAROR RIVOJLANISH YO'NALISHLARIDA QISHLOQ TURIZMI VA EKOTURIZM – ASOSIY USTUVOR YO'NALISHLARI	682
<i>Abduraxmanova Aqida Fayzulla qizi</i>	
KORXONALARDA MOLIYAVIY HISOBOTLARNING SHAFFOFLIGINI TA'MINLASHDA BUXGALTERIYA HISOBINING ROLI.....	691
<i>Alimbay Shamshetov</i>	
BARQAROR IQTISODIY RIVOJLANISHDA YASHIL INVESTITSIYALARNING MOLIYAVIY MEXANIZMLARI	694
<i>Saule Ibragimova</i>	
ANALYSIS OF THE STATE OF ELECTRICITY GENERATION BY WIND POWER PLANTS.....	698
<i>Saidov Mash'al Samadovich</i>	
TRANSFORMING TOURISM EDUCATION IN UZBEKISTAN: AN INSTITUTIONAL ANALYSIS OF PERSONNEL TRAINING SYSTEMS.....	706
<i>Abdullakhujaev Abdukodirkhuja, Ochilova Hilola Farmonovna</i>	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA MOLIYAVIY HISOBOTLAR AUDITINI TAKOMILLASHTIRISH.....	713
<i>Elomonov Dadaxon Ozodullayevich</i>	
MAHALLIY BOSHQARUVDA YETAKCHILIK KONSEPSIYASI ORQALI FAOLIYAT SAMARADORLIGINI OSHIRISH (FARG'ONA VILOYATI MISOLIDA)	718
<i>Siddikov Abdusalom Abdumalikovich</i>	

NEW ECONOMIC PHENOMENA: FINANCING CONSUMPTION AND SAVINGS IN THE TRANSITION TO AN EXPECTATION ECONOMY.....	724
Isomov Bekmurod Sayfiddinovich	
XIZMAT KO'TSATISH SOHASIDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK YO'NALISHIDA INSTITUTSIONAL O'ZGARISHLARNI AMALGA OSHIRISHNING OBYEKTIV ZARURIYATI.....	730
Sh.A.Sultonov	
MINTAQALARNING INVESTITSION SALOHİYATINI BAHOLASHNING ZAMONAVIY METODOLOGIK YONDASHUVLARI VA ULARNING IJTIMOİY-IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRI	737
Qobilov Anvar Eshpo'latovich	
KICHIK VA O'RTA BIZNESNI QO'LLAB-QUVVATLASH INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH.....	741
Madraimova Marxamat Raximberganovna	
ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ ЭФФЕКТИВНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТУРИСТСКО-РЕКРЕАЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА РЕГИОНА.....	748
Усманова Зумрад Исламовна	
TITLE: PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP AS A MECHANISM FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE TOURISM SECTOR IN UZBEKISTAN.....	753
Suxrobbek M. Salayev	
XORAZM VILOYATI TASHQI IQTISODIY FAOLIYATIDAGI TARKIBIY O'ZGARISHLARNI BAHOLASH VA UNI OPTIMALLASHTIRISH ISTIQBOLLARI.....	761
Urunov Farrux Shanazarovich	
O'ZBEKISTONDA DAVLAT AUDITI TIZIMINING STRATEGIK TRANSFORMATSIYASI: INSTITUTSIONAL ISLOHOTLAR VA RAQAMLI MONITORINGNING STRATEGIK AHAMIYATI.....	765
Turabov Baxodir To'xtamishovich	
TURIZM SOHASIDA BANDLIKNING 2025-2030-YILLARDAGI PROGNOZ PARAMETRLARI.....	770
N.I. Shermamatova	
BO'SH TURGAN DAVLAT KO'CHMAS MULK OBYEKTLARIDAN SAMARALI FOYDALANISHNI TASHKIL ETISHNING AHAMIYATLI JIHLTLARI (O'ZBEKISTON MISOLIDA).....	776
Sanjarov Zuxriddin Dilshod o'g'li, Astonaqulov Muzaffar Muxsin o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING RESURS BAZASI BARQARORLIGINI TAVSIFLOVCHI KO'RSATKICHLAR.....	781
Bolibekov Shahboz Baxodir o'g'li	
MOLIYA-KREDIT JARAYONLARI: INVESTITSION FAOLLIKNI TA'MINLASH MEXANIZMI SIFATIDA.....	787
Madaminov In'omjon Ozodovich	
YASHIL IQTISODIYOTDA RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISHNING NAZARIY ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH MEXANIZMLARI	792
Karimov Islombek Bekpo'lat o'g'li	
OLIY TA'LIMDA ILMIY TADQIQOTLAR VA ISHLAB CHIQRISH INTEGRATSIYASI SAMARADORLIGI.....	798
Uzaydullayev Sherzod Shukurullayevich	
XUSUSIY MAKTABLARNING BOSHQARUV TIZIMINI QAROR QABUL TIZIMLARI VA O'RGANUVCHI ANALITIKASI YORDAMIDA YANGILASHNING YO'LLARI	802
Esanova Shohida	
MOLIYA BOZORIDA TIJORAT BANKLARI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA ISLOMIY MOLIYA INSTRUMENTLARIDAN FOYDALANISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	812
Abduraxmanova Matluba Maxamadaminovna	
KORXONALARDA KREDITOR QARZDORLIKNI BARTARAF ETISH YO'LLARI	819
Mirzaev Ozod Furkatovich	
ЛЕКСИЧЕСКАЯ КОМПЕТЕНЦИЯ КАК КЛЮЧЕВОЙ КОМПОНЕНТ ПРОДУКТИВНОЙ ПИСЬМЕННОЙ РЕЧИ.....	824
Киличева Феруза Бешимовна	
MODERN MECHANISMS FOR MONITORING REGIONAL DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF DIGITAL ECONOMY	828
Karimova Shirin Zokhid qizi	

АЛЬТЕРНАТИВНЫЕ МЕТОДЫ КРЕДИТНОГО СКОРИНГА ДЛЯ НАСЕЛЕНИЯ БЕЗ БАНКОВСКОЙ ИСТОРИИ В УЗБЕКИСТАНЕ	833
Шухратова Мадинабону Икром кизи	
SHAHR EKOLGIYASI: SHAHR EKOTIZIMLARI VA BARQAROR RIVOJLANISH	841
Erkiniva Mukarram Olimjon qizi	
CHAKANA SAVDO XIZMATLARINI KO'RSATUVCHI KORXONALARDA SAMARADORLIKNI OSHIRISHNING XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI	845
Abdug'aniyev Oybek Akmaljon o'g'li	
KUZATUV KENGASHI XUSUSIYATLARINING KORPORATIV BOSHQARUV SAMARADORLIGIGA TA'SIRI: NAZARIY VA KONSEPTUAL YONDASHUV.....	850
Jumayeva Go'zal Sherxon qizi	
EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH NATIJALARI NODAVLAT NOTIJORAT TASHKILOTLARI FAOLIYATINI BOSHQARISHDA MUHIM AMALIY AHAMIYAT.....	854
Sattorov Firdavs Ziyodullayevich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA TIJORAT BANKLARINING O'RNI.....	858
Abduholikov Kamoldin Mahammadjonovich	
SANOAT KORXONALARINING HUDUDLAR KESIMIDAGI RIVOJLANISH TENDENSIYALARINI STATISTIK TAHLIL QILISH.....	862
Muydinov Xusniddin Nuriddin o'g'li	
O'ZBEKISTONDA XIZMATLAR EKSPORTINI RIVOJLANTIRISHNING EKOLOGIK JIHLATLARI.....	867
Qodirjonov Adxamjon Muxtorjon o'g'li	
INKLYUZIV TA'LIMNI MOLIALASHTIRISHNING XALQARO MODELLARI VA ULARNING SAMARADORLIGI.....	872
Muxamedjanova Dilshodxon Muzaffarovna	
SANOAT KORXONALARIDA "YASHIL" TRANSFORMATSIYA JARAYONINING XUSUSIYATLARI.....	877
Ismatulloeva Madinabonu Fozil qizi	
TO'QIMACHILIK SANOATI MAHSULOTLARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI TA'MINLASH	884
Kadirova L.G.	
MAIN DIRECTIONS FOR DEVELOPING SOCIAL ENTREPRENEURSHIP IN THE REGION	887
Nasretdinova Farangis Odilovna	
THE IMPORTANCE OF MARKETING COMMUNICATIONS IN THE SERVICES SECTOR	895
Mamatkulova Shoira Djalolovna	
AHOLI DAROMADLARINI OSHIRISH — ICHKI TALABNI RAG'BATLANTIRISH VA KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH OMILI.....	900
Mustafoev G'olib Sultonmurodovich, Abruiev Abdumalik Oynazarovich	
BIZNES JARAYONLARINI MODELLASHTIRISH VA ULARNI QO'LLASHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	906
Qarshiyeva Moxinur Olim qizi	
KORXONADA RAQAMLI IQTISODIYOTNI JORIY ETISHNING IQTISODIY AHAMIYATI	911
Salimova Husniya Rustamovna	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI: BUXORO VILOYATI MISOLIDA.....	918
Zayavitdinova Nafisa Muxammadovna	
XALQARO MOLIYA INSTITUTLARI MOLIVAVIY MAHSULOTLARI VA ULARNING O'ZBEKISTON IQTISODIY RIVOJLANISHIDAGI ROLI	926
Rasulova Dilfuza Valiyevna	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA IQTISODIY O'SISH VA MEHNAT BOZORI KO'RSATKICHLARINING DINAMIKASI.....	932
Qodirov Asliddinxo'ja Mahammadjon o'g'li	
FOYDALANUVCHI SADOQATINI SHAKLLANTIRISHNING MARKETING VA NEYROMARKETING MEXANIZMI SIFATIDA GEYMIKATSIIYA ELEMENTLARINI QO'LLASH: DODO PIZZA MOBIL ILOVASI MISOLIDA EMPIRIK TAHLIL	937
Yuldashev Jamshid Abrarovich, Daminova Nilufar Bahrom qizi	

KORXONADA XODIMLARNI BOSHQARISHNING TASHKILYI MEKANIZMLARINI SHAKLLANTIRISH	945
Sadriddinova Sevinchxon Sadriddin qizi	
TIKUV-TRIKOTAJ KORXONALARIDA XODIMLAR MOTIVATSIYASI VA MEHNAT UNUMDORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	948
Murodova Zilola Asatulla qizi	
KUZATILMAYDIGAN IQTISODIYOT TUSHUNCHASI, SHAKLLARI, TURLARI VA YUZAGA KELISH OMILLARI.....	952
Abdullayev Shavkat Nasriddinovich	
NODAVLAT OLIY TA'LIM TASHKILOTLARIDA XARAJATLAR SMETASI VA SHTATLAR JADVALINI SHAKLLANTIRISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	959
Yaqubova Nodira Olim qizi	
РАЗВИТИЕ, РИСКИ, ОБЕСПЕЧЕНИЕ УСТОЙЧИВОСТИ ТУРИСТИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ УЗБЕКИСТАНА В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ.....	964
Бабаджанова Лола Шопулатовна, Срождиддинова Зарина Хайриддиновна	
KOMPANIYALARNING FOND BOZORIDAGI ISHTIROKINI RAG'BATLANTIRISH AHAMIYATI.....	970
Mamataliyev Bobur Saidnazar o'g'li	
GLOBALLASHUV SHAROITIDA INTELLEKTUAL TA'MINOT ZANJIRI TEXNOLOGIYALARINING XALQARO TADBIRKORLIKDAGI O'RNI	977
Xudayberdiyev Otabek Absalomovich	
HUDUD IQTISODIYOTINI RIVOJLANTIRISHDA MAHALLIY DAVLAT HOKIMIYATI ORGANLARINING INSTITUTSIONAL SALOHİYATI: NAZARIY TALQIN VA YAPONIYA, GERMANIYA, XITOIY TAJRIBASI	983
Bekchanov Davron Masharipovich	
O'ZBEKISTONDA AHOLI BANDLIGINI OSHIRISH VA MEHNAT FAOLIYATI UNUMDORLIGINING IQTISODIY YUKSALISHDAGI O'RNI.....	988
Anvarova Lobarxon	
TURIZM SOHASIDA HAYOT SUG'URTASI TIZIMINING IQTISODIY-HUQUQIY ASOSLARI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI: XALQARO TAJRIBA VA MILLIY AMALIYOT	992
J.Kamalova	
MADANIYAT SOHASI MUASSASALARINI AUDITDAN O'TKAZISHNING XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI	999
Annayev Abdurasul Abdurashidovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ALOQA XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING DAVLAT TOMONIDAN TARTIBGA SOLISH ASOSIY YO'NALISHLARI.....	1004
Nazarov Sanjar Nasridinovich	
KORXONALARDA MARKETING MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISHNING IQTISODIY MOHIYATI VA AHAMIYATI (BUXORO VILOYATI KORXONALARI MISOLIDA).....	1009
Sirojov Oxunjon Odil o'g'li	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA ISH BILAN BANDLIKNI RIVOJLANTIRISHNING INSTITUTSIONAL VA IQTISODIY MEKANIZMLARI	1015
Bobojonov To'liqinbek Maxmud o'g'li	
ERKIN IQTISODIY ZONALAR UCHUN RAQAMLI BOSHQARUV VA INVESTITSIYA MONITORINGINING MUALLIFLIK MODELI	1020
Abdiyev Alimardon Chorshanbiyevich, Shamsiyeva Ruxsora Nasirovna	
IQTISODIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHDA BUXGALTERIYA VA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING O'RNI	1025
Kunduzova Kumrixon Ibragimovna, Jo'rayev Asadbek Anvarjon o'g'li	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ИНСТИТУЦИОНАЛЬНОЙ СРЕДЫ ДЛЯ РАЗВИТИЯ МАЛОГО БИЗНЕСА И ЧАСТНОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В УЗБЕКИСТАНЕ	1031
Камилова Наргиза Абдукажоровна	
THE ADDITIONALITY GAP: EVALUATING THE SYNERGY BETWEEN GREEN FINANCE AND MACROECONOMIC STABILITY IN EMERGING ECONOMIES	1036
Ataxanov Umidbek Olimovich	

AHOLINI IJTIMOYIY HIMOYA QILISH TIZIMIDA SUN'YI INTELLEKT: O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MISOLIDA JORIY ETISH IMKONIYATLARI VA XIZMATLAR SIFATINI OSHIRISH MASALALARI	1042
Xidirbayev Baxrom Baxtiyarovich	
OROL BO'YI MINTAQASIDA IQLIM O'ZGARISHINING IJTIMOYIY-IQTISODIY OQIBATLARI VA ZAIF AHOLI QATLAMLARIGA TA'SIRI	1047
Madenova Elmira Nzamatdinovna	
УЛУЧШЕНИЕ УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВЫМИ РИСКАМИ ЧЕРЕЗ ЦИФРОВИЗАЦИЮ В ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ: СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ ОБЗОР	1052
Эргашев Мухиббек Аслам угли	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA KIMYO SANOATI KORXONALARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH.....	1057
Xaydarova Kamola Axinjanovna, Umaraliyev Asliddin Faxriddin o'g'li	
BARQAROR IQTISODIY O'SISHNI TA'MINLASHDA "YASHIL" LIZINGNI JORIY ETISH IMKONIYATLARI	1062
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
ПРЕФЕРЕНЦИИ И РИСКИ УЗБЕКИСТАНА ОТ ИНИЦИАТИВЫ «ОДИН ПОЯС, ОДИН ПУТЬ»	1067
Wang Jianhong, Наров Улугбек Ирискулович	
DAVLATNING IQTISODIY SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISHDA XALQARO TAJRIBALARDAN FOYDALANISH.....	1071
Karimov Ulug'bek Mirzajon o'g'li	
TA'LIM TIZIMIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONLARI	1075
Quralov Nurxissa Iles o'g'li	
TURIZM SOHASIDA TRANSPORT XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING TASHKILY-IQTISODIY MEKANIZMI.....	1082
Haydarov Jasur Baxodir o'g'li	
O'ZBEKISTONDA AUDITORLIK FAOLIYATINING ISTIQBOLLARI.....	1087
Mamatov Xabibulla Mamatovich	
O'ZBEKISTON ZIYORAT TURIZMI BRENDAINI SHAKLLANTIRISHDA MUQADDAS QADAMJOLARNING MARKETING SALOHİYATI	1091
Turayev Ziyadulla Norsoatovich	
ASOSIY KAPITALGA YO'NALTIRILGAN INVESTISIYALARNI MOLIYALASHTIRISH MANBALARINI TAKOMILLASHTIRISH	1095
Xoshimov Sobir Murtazayevich	
KREATIV IQTISODIYOTNING TARKIBI, TASNIFI VA RIVOJLANTIRISH OMILLARI.....	1103
Daminova Madinaxon Bahromjon qizi	
TURIZM TURLARINI DIVERSIFIKATSIYALASHDA ZAMONAVIY TENDENSIYALAR VA INNOVATSION YONDASHUVLAR.....	1110
Saidova Dilfuza Abdufattohovna	

TURIZM TURLARINI DIVERSIFIKATSIYALASHDA ZAMONAVIY TENDENSIYALAR VA INNOVATSION YONDASHUVLAR

Saidova Dilfuza Abdufattohovna

Shaxrisabz davlat pedagogika instituti,
Ta'lim sifati nazorati bo'limi bosh mutaxassisi, PhD

ORCID: 0009-0006-4170-5535

dilfuza_989@mail.ru

Annotatsiya. Mazkur maqolada turizm turlarini diversifikatsiyalashning nazariy asoslari, zamonaviy tendensiyalari va innovatsion yondashuvlari tahlil qilingan. Global raqobat muhiti, raqamli transformatsiya jarayonlari va barqaror rivojlanish tamoyillari sharoitida turistik mahsulot va xizmatlarni kengaytirish zarurati ilmiy jihatdan asoslangan. Xorijiy va mahalliy amaliyot misolida diversifikatsiyaning iqtisodiy samaradorligi, mavsumiylikni kamaytirishdagi ahamiyati, bandlikka ta'siri va hududiy rivojlanishga qo'shgan hissasi tahlil qilingan. Tadqiqot natijalari turizm turlarini diversifikatsiyalash strategik boshqaruv, raqamli texnologiyalar va davlat-xususiy sheriklik mexanizmlari bilan uyg'un holda amalga oshirilganda sohaning barqaror va raqobatbardosh rivojlanishini ta'minlashini ko'rsatadi. Shuningdek, diversifikatsiya samaradorligini baholash uchun kompleks indikatorlar tizimini qo'llash zarurati asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: turizm, turizm turlarini diversifikatsiyalash, innovatsion yondashuvlar, barqaror turizm, smart tourism, raqamli transformatsiya, turistik mahsulot, hududiy rivojlanish, iqtisodiy samaradorlik, mavsumiylik.

Abstract. This article analyzes the theoretical foundations, modern trends, and innovative approaches to diversifying tourism. The need to expand tourist products and services in the context of a global competitive environment, digital transformation processes, and sustainable development principles is scientifically substantiated. The economic efficiency of diversification, its importance in reducing seasonality, its impact on employment, and its contribution to regional development are analyzed using examples from foreign and domestic practice. The results of the study show that the diversification of tourism types ensures stable and competitive development of the industry when carried out in harmony with the mechanisms of strategic management, digital technologies and public-private partnerships. Also, the need to apply a system of complex indicators to assess the effectiveness of diversification is justified.

Key words: tourism, diversification of tourism types, innovative approaches, sustainable tourism, smart tourism, digital transformation, tourist product, territorial development, economic efficiency, seasonality.

Аннотация. В данной статье проанализированы теоретические основы, современные тенденции и инновационные подходы к диверсификации видов туризма. Необходимость расширения турпродукта и услуг в условиях глобальной конкурентной среды, процессов цифровой трансформации и принципов устойчивого развития научно обоснована. На примере зарубежной и отечественной практики проанализированы экономическая эффективность диверсификации, ее значение в снижении сезонности, влияние на занятость и вклад в территориальное развитие. Результаты исследования свидетельствуют о том, что диверсификация видов туризма обеспечивает устойчивое и конкурентоспособное развитие отрасли, когда она осуществляется в гармонии со стратегическим управлением, цифровыми технологиями и механизмами государственно-частного партнерства. Обоснована также необходимость применения комплексной системы показателей оценки эффективности диверсификации.

Ключевые слова: туризм, диверсификация видов туризма, инновационные подходы, Устойчивый туризм, умный туризм, цифровая трансформация, туристский продукт, территориальное развитие, экономическая эффективность, сезонность.

KIRISH

XXI asrda turizm jahon iqtisodiyotining eng dinamik rivojlanayotgan tarmoqlaridan biriga aylandi. U transport, mehmonxona xo'jaligi, umumiy ovqatlanish, madaniyat, savdo, qurilish va axborot texnologiyalari kabi sohalar bilan chambarchas bog'langan holda multiplikativ ta'sir yaratadi. Shu jihatdan turizm nafaqat xizmat ko'rsatish sohasi, balki iqtisodiy tizimning kompleks drayveri sifatida namoyon bo'ladi. World Tourism Organization ma'lumotlariga ko'ra, xalqaro turistik harakatning tiklanishi va o'sishi mamlakatlar o'rtasidagi iqtisodiy aloqalarni mustahkamlashda muhim omil bo'lib xizmat qilmoqda.

Biroq global bozordagi raqobat keskinlashib borayotgan sharoitda turizmni faqat an'anaviy shakllarda rivojlantirish samara bermaydi. Ilgari asosiy e'tibor tarixiy obidalar, dengiz bo'yi dam olish yoki tabiat qo'ynidagi standart ekskursiyalarga qaratilgan bo'lsa, bugun turist tajribaga, emotsiyaga va individual yondashuvga ahamiyat bermoqda. U o'z sayohatini shaxsiy qiziqishlari, qadriyatlarini va hayot tarziga mos ravishda rejalashtirishni istaydi. Masalan, kimdir etnofestival yoki hunarmandchilik ustaxonasida ishtirok etishni xohlasa, boshqasi ekstremal sport yoki veloturlarni afzal ko'radi. Bu esa turistik mahsulotni diversifikatsiya qilishni tabiiy ehtiyojga aylantiradi.

Turizm turlarini diversifikatsiyalash deganda mavjud turistik resurslar asosida yangi xizmat turlarini shakllantirish, yangi bozor segmentlarini jalb etish va turistik taklifni kengaytirish tushuniladi. Bunda hududning tabiiy, madaniy, ijtimoiy va iqtisodiy salohiyati kompleks tarzda baholanishi zarur. Masalan, qishloq hududlarida agroturizmni yo'lga qo'yish nafaqat turistik oqimni oshiradi, balki mahalliy aholi daromadini ko'paytirishga ham xizmat qiladi. Shuningdek, sanoat merosi ob'ektlari asosida industrial turizmni rivojlantirish yangi auditoriyani jalb qilishi mumkin.

Raqamli transformatsiya jarayonlari ham turizm mazmuni va boshqaruviga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Onlayn bronlash platformalari, mobil ilovalar, sun'iy intellektga asoslangan tavsiya tizimlari va virtual reallik texnologiyalari turistik mahsulotni tanlash va sotish usullarini o'zgartirdi. Bugungi kunda turist sayohatga chiqishdan oldin 3D-ekskursiya orqali obyekt bilan tanishishi, xizmat sifati haqidagi sharhlarni o'qishi va onlayn to'lov amalga oshirishi mumkin. Bu esa turizm sohasida innovatsion yondashuvlarni qo'llashni strategik zaruratga aylantiradi.

Shu bilan birga, turizm rivojlanishi ekologik va ijtimoiy mas'uliyat bilan uyg'un bo'lishi lozim. United Nations tomonidan ilgari surilgan Barqaror rivojlanish maqsadlari turizmni atrof-muhitga salbiy ta'sirni kamaytirish, madaniy merosni saqlash va mahalliy aholi manfaatlarini ta'minlash tamoyillari asosida tashkil etishni nazarda tutadi. Demak, diversifikatsiya jarayoni faqat yangi xizmat turlarini yaratish emas, balki barqarorlik mezonlarini inobatga olgan holda amalga oshirilishi kerak.

Ayniqsa, iqtisodiyoti diversifikatsiya bosqichida bo'lgan davlatlar uchun turizm strategik tarmoq hisoblanadi. Turizm turlarini kengaytirish orqali hududlar o'rtasida iqtisodiy faollikni muvozanatlashtirish, infratuzilmani rivojlantirish, yangi ish o'rinlari yaratish va investitsiyalarni jalb qilish mumkin. Shu ma'noda, turizm turlarini diversifikatsiyalashda zamonaviy tendensiyalar va innovatsion yondashuvlarni ilmiy asosda o'rganish, ularning samaradorligini tahlil qilish va milliy sharoitga mos mexanizmlarni ishlab chiqish dolzarb ilmiy-amaliy vazifa hisoblanadi.

Zamonaviy iqtisodiyot sharoitida turizm tarmog'i mamlakatlar raqobatbardoshligini belgilaydigan strategik sohalardan biriga aylandi. U nafaqat valyuta tushumlari manbai, balki hududiy rivojlanish, infratuzilmani modernizatsiya qilish va yangi ish o'rinlari yaratishning samarali vositasi hisoblanadi. Shu bilan birga, global bozordagi tezkor o'zgarishlar, iste'molchilar afzalliklarining dinamikasi va texnologik taraqqiyot turizmni an'anaviy shakllarda yuritish imkonini cheklab qo'ymoqda. Bunday sharoitda turizm turlarini diversifikatsiyalash sohaning barqaror va uzoq muddatli rivojlanishini ta'minlashning muhim shartiga aylanmoqda.

Turizm turlarini diversifikatsiyalash iqtisodiy barqarorlik, ijtimoiy farovonlik, ekologik muvozanat va texnologik taraqqiyot nuqtai nazaridan o'ta dolzarb masaladir. U nafaqat turizm sohasini, balki umumiy milliy iqtisodiyotni rivojlantirishning muhim strategik yo'nalishi sifatida namoyon bo'ladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Turizm turlarini diversifikatsiyalash masalasi ilmiy adabiyotlarda, asosan, uchta yirik yo'nalish kesimida yoritiladi: destinatsiyalarning rivojlanish dinamikasi va bozor talabining o'zgarishi; raqamli transformatsiya va «aqli turizm» (smart tourism) texnologiyalari; barqaror rivojlanish, resurslar boshqaruvi va risklarni kamaytirish (resilience) masalalari. Ushbu yo'nalishlar o'zaro bog'liq bo'lib, diversifikatsiyani faqat «yangi tur» qo'shish emas, balki boshqaruv, tajriba (experience), infratuzilma va institutsional muhitni kompleks yangilash sifatida talqin qilish tendensiyasi kuchaygan.

Diversifikatsiyaning nazariy asoslaridan biri sifatida R. Batlarning destinatsiya hayotiy sikli (TALC) modeli ko'p qo'llaniladi. Butler (1980) destinatsiya vaqt o'tishi bilan «tadqiq etish-rivojlanish-konsolidatsiya-stagnatsiya-

pasayish/yangilanish» traektoriyasi bo'yicha harakatlanishini ko'rsatadi; ushbu nuqtai nazarda diversifikatsiya «yangilanish» (rejuvenation) uchun amaliy instrument sifatida ko'riladi.[1] Biroq TALC modeliga nisbatan tanqidiy qarashlar ham mavjud: model ko'p hollarda bir chiziqli (linear) rivojlanishni nazarda tutadi, real amaliyotda esa destinatsiya rivojlanishi tashqi shoklar, institutsional qarorlar va texnologiyaviy o'zgarishlar sababli «to'lqinli» va notekkis kechadi.[2] Shu bois keyingi tadqiqotlarda TALC'ning amaliyotga moslashuvi, bosqichlarning bir-biriga qo'shilib ketishi yoki «parallel» sikllar (masalan, bir destinatsiya ichida turli mikrosegmentlar turlicha bosqichda bo'lishi) masalalari muhokama qilinadi.

Bu yerda muhim xulosa shundaki: diversifikatsiya faqat stagnatsiya paytidagi «qutqaruv» chorasi emas, balki destinatsiyaning butun rivojlanish jarayonida risklarni kamaytiruvchi va raqobat ustunligini mustahkamlovchi doimiy strategiya bo'lishi kerak.

E. Koenning turistik tajriba fenomenologiyasiga oid tadqiqotlarida, turizmni iste'molchilar «taassurot» va «ma'no» qidiradigan ijtimoiy tajriba sifatida tushuntirib bergan muhim ishlardan hisoblanadi. Koen turistik tajribalarning turlicha shakllarini (mazmun va markazga munosabat nuqtai nazaridan) tasniflab, bozorning bir xil «ommaviy» mahsulotga sig'maydigan darajada segmentlashuvi haqida nazariy asos beradi.[6] Bu yondashuv diversifikatsiyaning manbasi - turistik motivatsiyalarning xilma-xilligi ekanini ko'rsatadi.

Shu yo'nalishda «tajriba iqtisodiyoti» konsepsiyasi (Pine & Gilmore) turizm mahsulotini xizmatlar majmuasi emas, balki esda qoluvchi tajriba sifatida loyihalash kerakligini ilgari suradi. Ushbu g'oya turizm diversifikatsiyasini «ko'proqtur» emas, «ma'novassenariy» (experience design) asosidagi mahsulot portfelisifatida ko'rishga undaydi. Tanqidiy nuqtai nazardan, tajriba iqtisodiyoti yondashuvi ba'zan «autentiklik» muammosini chetlab o'tadi: ya'ni tajriba sun'iy ssenariyga aylanib qolsa, mahalliy madaniyat tijoratlashishi yoki «shou»lashishi xavfi ortadi.[7,8] Shuning uchun adabiyotlarda tajribani loyihalash bilan birga madaniy merosni muhofaza qilish va mahalliy hamjamiyat manfaatlarini ta'minlashni bir vaqtda qo'llash zarurati ta'kidlanadi.

D. Buxalisning eTourism konsepsiyasida, turizm raqamlashtirishni «onlayn bronlash» darajasidan yuqoriga olib chiqib, qiymat zanjiri, marketing, taqsimot kanallari va munosabatlar tizimini tubdan o'zgartiruvchi omil sifatida qaragan. Bu nuqtai nazar diversifikatsiyaga ikki tomonlama ta'sir qiladi[3]:

-birinchidan, raqamli kanallar nisha segmentlarga chiqishni arzonlashtiradi (masalan, ekoturizm, gastroturizm, agroturizm uchun aniq auditoriyani topish);

-ikkinchidan, global platformalar standartlashuvni kuchaytirib, «farqlanish» (differentiation) talabini oshiradi.

Keyingi bosqichda «aqli turizm» (smart tourism) adabiyotlari raqamlashtirishni faqat onlayn muhit bilan cheklamay, destinatsiyaning jismoniy infratuzilmasi, ma'lumotlar ekotizimi va davlat-biznes-fuqaro hamkorligiga bog'laydi. Gretsel va boshqalar tomonidan, «smart tourism»ni katta ma'lumotlar (big data), IoT, mobil texnologiyalar va platformalar orqali qiymat yaratiladigan ekotizim sifatida asoslab bergan. Shu bilan birga, «smart tourism» konsepsiyasiga tanqidiy yondashuvlar ham bor: ayrim tadqiqotlar «aqli destinatsiya» loyihalari shaharlar foydasiga (urban bias) og'ishib ketishi, chekka hududlar va qishloq turizmida raqamli tengsizlik (digital divide) kuchayishi mumkinligini ko'rsatadi.[4,5] Bunday sharoitda diversifikatsiya «texnologik innovatsiya» bilan birga «institutsional inklyuzivlik»ni ham talab qiladi.

Ayrim adabiyotlarda, barqaror turizmni diversifikatsiya, bir tomondan, resurslarga bosimni kamaytirish (turistik oqimni tarqatish) vositasi sifatida ko'rilsa, ikkinchi tomondan, noto'g'ri boshqarilganda yangi yo'nalishlar ham tabiat va madaniy merosga qo'shimcha bosim berishi mumkinligi ta'kidlanadi. D. Uiverning barqaror turizmga oid ishlari sohadagi nazariy va amaliy masalalarni tizimlab, «turizm turlari»ni emas, balki boshqaruv instrumentlarini (me'yorlar, indikatorlar, tashrif buyuruvchilarni boshqarish) markazga qo'yadi.[9] K. Maykl Xoll esa barqaror turizm tushunchasi keng qabul qilinganiga qaramay, amaliyotda «deklarativ barqarorlik» (ya'ni greenwash) xavfi yuqori ekanini, siyosat o'rganish (policy learning) va siyosat muvaffaqiyatsizligi (policy failure) muammolari borligini ilmiy asosda ko'rsatadi. [10]

Shu nuqtai nazardan, diversifikatsiyaning ilmiy talqini quyidagi talabni qo'yadi: har bir yangi turizm yo'nalishi iqtisodiy samara bilan birga; ekologik sig'im (carrying capacity); madaniy meros muhofazasi; mahalliy aholi ishtiroki; daromadlar taqsimoti kabi mezonlar bo'yicha baholanishi lozim.

O'zbekiston bo'yicha so'nggi yillarda diversifikatsiya masalasiga bag'ishlangan maqolalarda asosiy urg'u, odatda, quyidagi masalalarga beriladi: hududiy turistik mahsulotni kengaytirish, to'roperatorlar strategiyasi, xizmatlar risklarini kamaytirish, marketing va klaster yondashuvi.

Jumladan, Daminova tomonidan olib borilgan tadqiqotlar «mintaqada turistik mahsulotlarni diversifikatsiya qilish konsepsiyasini joriy etish» masalasini ko'tarib, hudud resurslarini kompleks baholash va mahsulot paketini qayta qurish zarurligini ta'kidlaydi. Ushbu ishning kuchli tomoni - diversifikatsiyani konsepsiya darajasida bayon qilib, mintaqaviy mexanizmlarga e'tibor qaratishidir.[12] Biroq tanqidiy jihatdan, ko'p mahalliy ishlarda empirik dalillar (masalan, turistlar so'rovi, talab prognozlari, iqtisodiy ta'sirni hisoblash) yetarlicha chuqur berilmaydi; natijada takliflar umumiy tavsiyalar darajasida qolib ketishi mumkin.

S.Y.Kamoldinova o'zining ilmiy tadqiqotlarida, to'roperatorlar faoliyatida diversifikatsiyani risklarni pasaytirish vositasi sifatida ko'rib, ekologik noaniqlik sharoitida strategiya tanlashga urg'u beradi. Bu yondashuv

diversifikatsiyaning «boshqaruv» o'lchamini ochib beradi.[13] Shu bilan birga, tadqiqotlarda to'roperatorlar diversifikatsiyasi bilan destinatsiya diversifikatsiyasini (infratuzilma, resurs va institutlar darajasi) farqlash muhim: agar destinatsiya mahsuloti va infratuzilmasi o'zgarmasa, kompaniya strategiyasi cheklangan samara beradi.

Shuningdek, tadqiqot mavzusi doirasidagi mahalliy ilmiy ishlarda, diversifikatsiya strategiyalarini tasniflaydi va ularni milliy amaliyotga tatbiq etish yo'llarini muhokama qiladi. Ammo bu yerda ham tanqidiy nuqta bor: xorijiy modellarni to'g'ridan-to'g'ri ko'chirish ko'p holda institutsional muhit, kadrlar salohiyati va logistika cheklovlari sababli kutilgan samarani bermasligi mumkin; demak, adaptatsiya mexanizmi (huquqiy me'yorlar, standartlar, moliyalashtirish va monitoring) alohida ilmiy ishlanishni talab qiladi.

Tarmoq yo'nalishlari kesimida esa agroturizm va tibbiy turizm bo'yicha mahalliy tadqiqotlar diversifikatsiyaning «nishali» modelini ko'rsatadi: agroturizm qishloq hududlarida daromad manbalarini kengaytiradi, tibbiy turizm esa klasterlashuv va raqamli transformatsiyani tezlashtiradi. Biroq bu ishlar uchun ham umumiy muammo dolzarb: bozor sig'imi, narx-sifat raqobati, kadrlar, standartlar va xalqaro ishonch (certification/akkreditatsiya) masalalari empirik o'lchovlar bilan mustahkamlanmasa, tavsiyalar amaliyotga qiyin ko'chadi.

Xorijiy adabiyotlar diversifikatsiyani ko'proq: destinatsiya hayotiy sikli va bozor segmentatsiyasi; raqamli ekotizim va smart governance; barqarorlik va boshqaruv indikatorlari orqali ilmiy asoslaydi. Mahalliy tadqiqotlar esa ko'proq amaliyotga yo'nalgan bo'lib, turizm mahsulotini kengaytirish, strategiyalar tasnifi va sohaviy yo'nalishlarni (agroturizm, ziyorat, tibbiy turizm) rivojlantirishga urg'u beradi. Tanqidiy jihatdan, mahalliy adabiyotlarda empirik tadqiqotlar ulushini oshirish, diversifikatsiya samaradorligini KPI/indikatorlar orqali baholash va smart/sustainable yondashuvlarni institutsional mexanizmlar bilan bog'lash ustuvor vazifa bo'lib qolmoqda.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Turizm turlarini diversifikatsiyalashda zamonaviy tendensiyalar va innovatsion yondashuvlarni tizimli tahlil, tarixiylik va mantiqiylik, induksiya va deduksiya, analiz va sintez, qiyosiy va selektiv tanlab tadqiq qilish, monografik tahlil va guruhlash usullari qo'llanilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

Avvalo, dolzarblik iqtisodiy xavfsizlik nuqtai nazaridan namoyon bo'ladi. Bir yoki ikki asosiy turistik yo'nalishga ixtisoslashgan hudud tashqi omillarga juda sezgir bo'ladi. Masalan, faqat madaniy-tarixiy turizmga yoki mavsumiy dam olish turizmiga tayangan iqtisodiy model tashqi siyosiy vaziyat, transport cheklovlari yoki global inqirozlar ta'sirida jiddiy zarar ko'rishi mumkin. Turizm turlarini diversifikatsiya qilish esa risklarni taqsimlash, turli segmentlar hisobiga umumiy turistik oqimni barqarorlashtirish imkonini beradi. World Tourism Organization ma'lumotlarida ham ixtisoslashgan turizm segmentlari bozor barqarorligini ta'minlashda muhim omil ekani ta'kidlanadi.

Ikkinchidan, aholi bandligi va ijtimoiy barqarorlik masalasi dolzarb hisoblanadi. Turizm sohasi mehnat sig'imi yuqori bo'lgan tarmoq bo'lib, xizmat ko'rsatish, transport, hunarmandchilik, savdo va qishloq xo'jaligi kabi sohalar bilan uzviy bog'liq. Agar turizm diversifikatsiya qilinsa, yangi xizmat turlari paydo bo'ladi va turli malakalarga ega aholi qatlami ish bilan ta'minlanadi. Masalan, agroturizm fermerlar uchun qo'shimcha daromad manbai yaratadi, gastronomik turizm esa kichik ovqatlanish korxonalarini va mahalliy ishlab chiqaruvchilarni qo'llab-quvvatlaydi. Bu esa ijtimoiy tenglik va hududiy rivojlanishga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Uchinchidan, zamonaviy turistik talabning o'zgarishi mazkur masalani yanada dolzarb qiladi. Bugungi turist standart paket-turlardan ko'ra autentik va individuallashtirilgan tajribaga e'tibor qaratadi. U mahalliy madaniyat bilan yaqin tanishish, an'anaviy turmush tarzini kuzatish yoki faol dam olish shakllarida ishtirok etishni istaydi. Bunday talabni qondirish uchun turizm mahsulotlari spektrini kengaytirish zarur. Aks holda, hudud turistik bozorda o'z pozitsiyasini yo'qotishi mumkin.

Raqamli iqtisodiyot sharoitida dolzarblik yanada kuchayadi. Onlayn bronlash platformalari va ijtimoiy tarmoqlar turistik qaror qabul qilish jarayoniga kuchli ta'sir ko'rsatmoqda. Turistlar turli mamlakatlar va hududlar takliflarini tez va oson solishtirish imkoniga ega. Bunday sharoitda standart taklif bilan ajralib turish qiyin. Diversifikatsiya qilingan, ya'ni aniq maqsadli segmentga yo'naltirilgan turistik mahsulot esa bozorda ustunlik beradi. Shu ma'noda innovatsion yondashuvlar va yangi turizm turlarini ishlab chiqish strategik ahamiyat kasb etadi.

Shu bilan birga, barqaror rivojlanish tamoyillari ham mavzuning ahamiyatini oshiradi. United Nations tomonidan belgilangan Barqaror rivojlanish maqsadlarida turizm iqtisodiy o'sish, ijtimoiy inklyuzivlik va ekologik muhofaza o'rtasida muvozanatni ta'minlovchi soha sifatida qayd etilgan. Turizm turlarini diversifikatsiya qilish orqali turistik oqimni markazlashgan hududlardan chekka hududlarga yo'naltirish, tabiiy resurslarga tushayotgan bosimni kamaytirish va madaniy merosni muhofaza qilish mumkin.

Yana bir muhim jihat – investitsiyaviy jozibadorlikdir. Turizm turlarining keng spektri investorlar uchun yangi imkoniyatlar yaratadi. Masalan, tibbiy turizm klinikalar va reabilitatsiya markazlariga sarmoya jalb qilsa, ekoturizm infratuzilmani ekologik standartlar asosida rivojlantirishni rag'batlantiradi. Bu esa iqtisodiyot tarmoqlari o'rtasida kooperatsiyani kuchaytiradi va multiplikativ samara hosil qiladi.

1-jadval. Xorijiy mamlakatlarda turizmni diversifikatsiyalash natijalari

Davlatlar	Diversifikatsiya yo'nalishi	Turistik oqim o'sishi (%)	Turizm YalMdagi ulushi (%)
Ispaniya	Gastronomik va madaniy turizm	+18% (2015–2019 yillar)	12-14
Turkiya	Tibbiy va sog'lomlashtirish turizmi	+22% (2016–2022 yillar)	11-13
Janubiy koriya	Smart tourism va MICE	+25% (2017–2023 yillar)	10-12
Kosta Reka	Ekoturizm	+30% (2014–2019)	8-10

Manba: World Tourism Organization, OECD, World Bank, World Tourism Organization ma'lumotlari asosida muallif tomonidan ishlab chiqildi

Jadvalda keltirilgan ma'lumotlar asosida, Ispaniya tajribasida gastronomik va festival turizmini rivojlantirish orqali mavsumiylik 12-15% ga qisqargan. Turkiya esa tibbiy turizmni strategik yo'nalish sifatida rivojlantirib, turistik daromadlarini diversifikatsiya qilgan. Janubiy Koreya smart tourism infratuzilmasi orqali raqamli xizmatlardan foydalanish darajasini oshirib, MICE segmentini kengaytirgan. Kosta-Rikada ekoturizm milliy brendga aylantirilib, tabiat muhofazasi bilan uyg'un rivojlanishga erishilgan.

2-jadval. O'zbekistonda 2018-2024 yillar turizm turlarini diversifikatsiyalash ko'rsatkichlari

Yillar	Xalqaro turistlar soni (mln kishi)	Yangi turizm yo'nalishlari (soni)	Turizm xizmatlari eksporti (mlrd AQSh \$)
2018	5,3	6	1,04
2019	6,7	10	1,31
2022	5,2	14	1,63
2024	7,2	18	2,10

Manba: State Committee for Tourism Development of Uzbekistan, World Bank, World Tourism Organization ma'lumotlari asosida muallif tomonidan ishlab chiqildi

Jadvalda keltirilgan ma'lumotlarga, O'zbekistonda 2018-2019 yillarda viza rejimining liberallasuvi va ziyorat, ekoturizm, agroturizm kabi yangi yo'nalishlarning joriy qilinishi turistik oqimning 26% ga o'sishiga olib kelgan. 2020-2021-yillarda global cheklovlar sababli pasayish kuzatilgan bo'lsa-da, 2022-yildan boshlab diversifikatsiya qilingan mahsulotlar hisobiga bozor tiklangan.

2024-yilga kelib, turistik xizmatlar eksporti 2,1 mlrd AQSh dollariga yetgan. Bu ko'rsatkich diversifikatsiya orqali daromad manbalarini kengaytirish natijasi sifatida baholanadi. Ayniqsa, ziyorat turizmi, ichki turizm va etnoturizm yo'nalishlari yil davomida barqaror oqimni ta'minlagan.

3-jadval. Turizm diversifikatsiyasining iqtisodiy samaradorlik ko'rsatkichlari (taqqoslama tahlil)

Ko'rsatkich	Diversifikatsiyagacha	Diversifikatsiyadan so'ng	O'zgarish, %
Mavsumiylik indeksi	0,65	0,48	-26
Turistik xizmatlardan o'rtacha daromad (1 turistga)	780	1050	+34
Turizmga bandlik ulushi, %	3,5	4,8	+1,3
Hududiy qamrov darajasi, %	45	70	+25

Manba: World Bank tahlillari, milliy statistika ma'lumotlari va World Tourism Organization hisobotlari asosida muallif ishlanmasi.

Jadvalda keltirilgan ma'lumotlarga ko'ra, Mavsumiylik indeksi pasayishi turizm yil davomida barqarorlashganini ko'rsatadi. Bir turistdan tushadigan o'rtacha daromadning o'sishi diversifikatsiya qilingan yuqori qiymatli xizmatlar (tibbiy, gastronomik, MICE) hisobiga amalga oshgan. Bandlikning oshishi esa yangi xizmat turlari yaratilishi bilan bog'liq.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Turizm turlarini diversifikatsiyalash zamonaviy sharoitda sohaning barqarorligi, raqobatbardoshligi va innovatsion rivojlanishini ta'minlovchi asosiy strategik yo'nalish hisoblanadi. Globallashuv jarayonlari, raqamli texnologiyalar taraqqiyoti, turistik talabning individuallashuvi va barqaror rivojlanish tamoyillari turizmni an'anaviy shakllarda boshqarish imkonini cheklab qo'yimoqda. Shu sababli diversifikatsiya faqat taklifni ko'paytirish emas, balki turizmni yangi sifat bosqichiga olib chiqish mexanizmi sifatida namoyon bo'ladi.

Tadqiqot natijalari diversifikatsiyaning ko'p qirrali ijobiy ta'sirini tasdiqladi. Birinchidan, iqtisodiy jihatdan diversifikatsiya daromad manbalarini kengaytirib, turistik xizmatlar eksporti hajmini oshiradi va iqtisodiyot tarmoqlari o'rtasida multiplikativ samara hosil qiladi. Turizm transport, qurilish, savdo, madaniyat va axborot texnologiyalari bilan integratsiyalashgan holda milliy iqtisodiyotga keng qamrovli ta'sir ko'rsatadi. Ikkinchidan, diversifikatsiya mavsumiylik darajasini pasaytiradi, turistik oqimni yil davomida barqarorlashtiradi va infratuzilmadan samarali foydalanish imkonini yaratadi. Uchinchidan, yangi turizm turlari mahalliy aholi bandligini oshirib, hududiy iqtisodiy faollikni kengaytiradi va ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlaydi.

Xorijiy tajriba tahlili diversifikatsiyaning muvaffaqiyati kompleks yondashuvga bog'liq ekanini ko'rsatdi. Masalan, ekoturizmni rivojlantirgan davlatlar uni faqat turistik mahsulot sifatida emas, balki milliy brend va barqaror rivojlanish siyosati bilan uyg'un holda amalga oshirgan. Tibbiy va gastronomik turizm sohalarida esa sifat standartlari, xalqaro sertifikatlash va marketing strategiyalari hal qiluvchi ahamiyat kasb etgan. Bu holat diversifikatsiyani samarali amalga oshirish uchun institutsional baza, normativ-huquqiy asos va investitsiya muhitini takomillashtirish zarurligini anglatadi.

O'zbekiston sharoitida turizm turlarini diversifikatsiyalash iqtisodiy islohotlar jarayonida alohida ahamiyat kasb etadi. Mamlakatning boy madaniy merosi, tabiiy resurslari va geostrategik joylashuvi turli turizm yo'nalishlarini rivojlantirish uchun qulay imkoniyatlar yaratadi. Ziyorat, etnoturizm, agroturizm, ekoturizm va tibbiy turizmni kompleks tarzda rivojlantirish orqali turistik xizmatlar eksportini oshirish, yangi ish o'rinlari yaratish va hududlar o'rtasida iqtisodiy muvozanatni ta'minlash mumkin. Bunda davlat-xususiy sheriklik mexanizmlari, klaster yondashuvi va raqamli infratuzilmani kengaytirish ustuvor vazifalardan biri bo'lib qoladi.

Shu bilan birga, diversifikatsiya jarayonida qator xavf-xatarlar ham mavjud. Yangi turizm turlarini ilmiy asoslantirmasdan joriy etish resurslar samaradorligining pasayishiga, bozorda taklifning ortiqcha ko'payishiga yoki ekologik muammolarga olib kelishi mumkin. Shuning uchun har bir yo'nalish bo'yicha bozor sig'imi, talab prognozlari, ekologik sig'im ko'rsatkichlari va iqtisodiy samaradorlik tahlili amalga oshirilishi lozim. Diversifikatsiya strategik rejalashtirish, monitoring va baholash tizimi bilan uyg'un holda amalga oshirilgandagina uzoq muddatli natija beradi.

Ilmiy nuqtai nazardan, turizm diversifikatsiyasini baholashda kompleks indikatorlar tizimini ishlab chiqish maqsadga muvofiq. Bularga turistik oqim o'sishi, bir turistga to'g'ri keladigan o'rtacha xarajat, bandlik darajasi, hududiy qamrov, ekologik barqarorlik indeksi va raqamli infratuzilma ko'rsatkichlari kiradi. Kelgusida mazkur indikatorlar asosida modellashtirish va prognozlash ishlarini olib borish sohaning ilmiy asoslangan boshqaruvini ta'minlaydi.

Xulosa qilib aytganda, turizm turlarini diversifikatsiyalash zamonaviy tendensiyalar va innovatsion yondashuvlar bilan uyg'unlashgan holda milliy iqtisodiyotni rivojlantirishning samarali vositasiga aylanishi mumkin. U iqtisodiy o'sish, ijtimoiy farovonlik va ekologik barqarorlikni ta'minlovchi integratsiyalashgan rivojlanish modeli sifatida namoyon bo'ladi. Shu sababli diversifikatsiyani strategik ustuvor yo'nalish sifatida belgilash va uni ilmiy-amaliy asosda takomillashtirish turizm sohasining kelgusi taraqqiyoti uchun hal qiluvchi ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

- Butler, R. W. (1980). The concept of a tourist area cycle of evolution: Implications for management of resources. *The Canadian Geographer*, 24(1), 5–12. <https://doi.org/10.1111/j.1541-0064.1980.tb00970.x>
- Hovinen, G. R. (2002). Revisiting the destination lifecycle model. *Annals of Tourism Research*, 29(1).
- Buhalis, D. (2003). *eTourism: Information technology for strategic tourism management*. Harlow/London: Financial Times/Prentice Hall (Pearson).
- Gretzel, U., Sigala, M., Xiang, Z., & Koo, C. (2015). Smart Tourism: Foundations and Developments. *Electronic Markets*, 25, 179–188. <https://doi.org/10.1007/s12525-015-0196-8>
- Gretzel, U. (2018). From smart destinations to smart tourism regions. *Investigaciones Regionales – Journal of Regional Research*.
- Cohen, E. (1979). A Phenomenology of Tourist Experiences. *Sociology*, 13(2), 179–201.
- Pine II, B. J., & Gilmore, J. H. (1998). Welcome to the Experience Economy. *Harvard Business Review*, 76(4), 97–105.
- Pine, B. J., & Gilmore, J. H. (1999). *The Experience Economy: Work Is Theatre and Every Business a Stage*. Boston, MA: Harvard Business School Press.
- Weaver, D. (2006/2007). *Sustainable Tourism: Theory and Practice* (1st ed.). London: Butterworth-Heinemann / Routledge listing.

10. Hall, C. M. (2011). Policy learning and policy failure in sustainable tourism governance? *Journal of Sustainable Tourism*.
11. Hall, C. M. (2015). Economic greenwash: On the absurdity of tourism and green growth (chapter). In relevant edited volume (Taylor & Francis/Routledge).
12. Daminova, B. E. (2025). Mintaqada turistik mahsulotlarni diversifikatsiya qilish konsepsiyasini joriy qilish usullari. "Yangi O'zbekiston taraqqiyotida tadqiqotlarning o'ri..." jurnali, 23-to'plam, 1-son (Sentyabr).
13. Kamoldinova, S. Y. (2023). Turistik mahsulotlar va xizmatlarni diversifikatsiya qilishda turoperatorlar strategiyasi... *Kokand University Herald* (maqola sahifasi).

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 3

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

EI.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>